

Gemeenteraad

Vergadering van 11 juni 2024

Beleid en Uitvoering - Openbare ruimte

2024_RAAD_00043 Aanpak sportvelden (hockey en korfbal) Groene Long Steenwijk

Auteur

Ella Schipper

Overlegd met

André Kasel, Erik Holtman, Arnold te Riele, Sjoerd Hamstra, Hetty ten Kate, Hendrik Betten, Inge Meindertsma

Portefeuillehouder

B. Harmsma

Samenvatting

In de Perspectiefnota van 2023 hebben we in relatie tot de geplande renovatie van de hockeyvelden aan de Middenweg, aangekondigd te kijken naar koppelkansen binnen de Groene Long (conform motie gebiedsgerichte aanpak (sport)verenigingsaccommodaties). Dit met het oog op de al langer aanwezige capaciteitsvraag van korfbalvereniging NOVEAS en het huidige dubbelgebruik van dit veld met hondenschool Kwispel. Daarnaast heeft volleybalvereniging Steevast aangegeven een eigen accommodatie te ambiëren.

Adviesbureau PLANNing heeft in onze opdracht de capaciteitsbehoefte van de betrokken gebruikers – Mixed HockeyClub (MHC) korfbalvereniging NOVEAS en Kwispel- en de wensen van mogelijk belanghebbende – Steevast – in beeld gebracht en deze afgezet tegen de aanwezige capaciteit van de diverse velden en accommodaties. Dit leidde tot verschillende scenario's die afzonderlijk met de betrokken gebruikers zijn besproken. Naar aanleiding hiervan is vervolgens in een gezamenlijk overleg de voorkeur uitgesproken voor één van de scenario's. Deze omvat:

- De renovatie van hockeyveld 1 van MHC
- De revitalisering van hockeyveld 2 van MHC
- De aanleg van een kunstgrasveld voor NOVEAS
- Aanvullende maatregelen voor Kwispel

Het betreft een door de gebruikers gedragen plan, waarbij zij in hun huidige capaciteitsbehoefte worden voorzien, maar waarbij er ook groei mogelijk is.

Steevast heeft de ambitie uitgesproken het (beach)volleybal vanaf de huidige locatie steviger in onze gemeente te willen positioneren. Met de club worden daarover afzonderlijke afspraken gemaakt. Als deze tot gewijzigd beleid en/of financiële vragen leiden, wordt dit afzonderlijk aan u voorgelegd

Beschrijving

Inleiding

De kunstgrasvelden van de Mixed HockeyClub (MHC) in de Groene Long in Steenwijk moeten worden gerenoveerd. Nagenoeg grenzend aan deze velden ligt een natuurgrasveld dat gebruikt wordt door zowel korfbalvereniging NOVEAS als hondenschool Kwispel. Dit gecombineerde gebruik staat onder druk. Dat heeft te maken met de groei van NOVEAS en de planning en het effect van het dubbelgebruik op de kwaliteit van het grasveld. NOVEAS heeft meer ruimte nodig; MHC kan op dit moment met minder ruimte toe. Voor Kwispel gelden geen strikte oppervlakenormen. Wel heeft ze een omheind en verlicht terrein nodig.

Omdat deze ontwikkelingen zich allemaal in hetzelfde gebied afspelen, hebben we – met ondersteuning van adviesbureau PLANNingenieurs en in samenwerking met de betrokken verenigingen - gekeken naar hoe we hun behoeften binnen de aanwezige ruimte een plek kunnen geven. Dit heeft geresulteerd in rapportage met diverse scenario's waarbij de huidige gebruikers over een toekomstbestendige accommodatie beschikken en waarbij de aanbeveling is scenario 1 te realiseren.

Gewenst resultaat

We willen de gezondheid van onze inwoners en de leefbaarheid binnen onze gemeente verbeteren. Een stimulerende omgeving voor sport, bewegen en ontmoeten (programma Leefbare steden en kernen) is daarbij een randvoorwaarde.

Argumenten

1. De sportvelden (hockey en korfbal) volgens scenario 1 in te richten

1.1. Dit scenario voorziet in de capaciteitsbehoefte van de betrokken gebruikers

1.1.1. MHC

Met het huidige aantal teams heeft MHC Steenwijk voldoende aan 1,5 veld. Dit blijkt uit de capaciteitsberekening aan de hand van de hockeybondsnorm. Met de voorgestelde aanpak van beide velden wordt aan deze behoefte voldaan.

1.1.2. NOVEAS

Noveas heeft een op basis van de huidige normteams een behoefte aan 8976 m² natuurgrasveld, maar heeft de beschikking over 6500m². Omdat er binnen de kaders van de Groene Long geen ruimte beschikbaar is voor de benodigde natuurgrasveld-oppervlakte, is de behoefte vertaald in kunstgrasveldoppervlakte. Dit betreft een bruto afmeting van 48 x 44 meter waarop een baanblok met 2 kunstgrasvelden kan worden gesitueerd. Daarmee blijft een deel van het huidige natuurgrasveld beschikbaar voor Kwispel dan wel andere mogelijke gebruikers.

1.1.3. Kwispel

De hondenschool valt niet onder de normen van een sportbond. De hondenschool heeft aangegeven het huidige natuurgrasveld in zijn geheel te gebruiken (6500 m²) en zegt dit ook nodig te hebben om een viertal groepen gelijktijdig cursus te kunnen geven. Door de overgebleven natuurgrasoppervlakte op de bestaande locatie aan te vullen met (openbare) ruimte aan de andere zijde van het Oerthepad, heeft ook Kwispel voldoende ruimte voor haar activiteiten.

1.2. Dit scenario is toekomstbestendig

1.2.1. Dit scenario maakt groei mogelijk

MHC

Naast de huidige behoefte is ook gekeken naar de behoefte als het aantal teams groeit volgens de ambitie en verwachting van MHC. Door veld 2 te revitaliseren zijn er twee volwaardige velden waarvan MHC gebruik kan maken.

NOVEAS

Met de realisatie van een baanblok met twee kunstgrasvelden is groei mogelijk tot 14 normteams voor een zaterdagvereniging.

Kwispel

Omdat Kwispel in dit scenario de aanwezige ruimte niet hoeft te delen, is deze volledig beschikbaar voor de hondenschool. Daarmee zou ze de trainingsavonden kunnen uitbreiden. Kwispel heeft aangegeven vooralsnog geen wens te hebben en mogelijkheden te zien voor uitbreiding van het aantal trainingsavonden. Het eventueel kunnen schuiven in avonden zonder dat dit consequenties heeft voor een andere gebruikers, is eveneens een meerwaarde van deze optie.

1.2.2. Dit scenario houdt rekening met de ontwikkelingen binnen de betrokken bonden

Hockey

Bij dit scenario wordt rekening gehouden met de renovatie van veld 1 met een innovatief (waterloos)veld, omdat de hockeybond hier in de toekomst steeds meer op gericht zal zijn. Eerder werd binnen de hockey een waterveld als gewenst beschouwd. Met ingang van 2026 worden grote internationale toernooien niet meer gespeeld op watervelden. Dit vanwege toenemende waterschaarste en de hierdoor ontstane oneerlijke competitie. De focus komt steeds meer te liggen op een droge kunstgrasmat die het hockeyspel op een waterveld zo dicht mogelijk benadert en een goede sporttechnische beleving geeft.

Korfbal

Het Koninklijke Nederlandse Korfbalverbond (KNKV) voert de laatste jaren een proactief beleid om korfbalwedstrijden te laten spelen op zand ingestrooid kunstgras en denkt na over een mogelijke verplichting hiertoe. NOVEAS behoort bij de laatste 25% korfbalverenigingen die nog actief zijn op natuurgrasveld.

1.3. Dit scenario gaat uit van duurzame inrichting

1.3.1. Type kunstgrasveld

MHC Veld 1

Een waterloos kunstgrasveld is duurzaam. In tegenstelling tot een (semi)waterveld, is bij dit alternatief nl. geen steeds schaarser wordend (grond)water nodig. Na einde levensduur is recycling van de top laag mogelijk.

1.3.2. Optimaal gebruik levensduur bestaand veld

MHC Veld 2

Door veld 2 met een revitalisering in stand te kunnen houden, wordt onnodige verspilling van grondstoffen en aanschaf nieuwe materialen voorkomen.

1.3.3. Duurzame verlichting

Bij de uitvoering van scenario 1 wordt in samenspraak met de gebruikers gekeken naar verduurzaming en privatisering van de bestaande veldverlichting. Aan te brengen nieuwe verlichting gaat uit van LEDarmaturen. Daarmee wordt het energieverbruik verlaagd en dus eveneens de energielasten voor de verenigingen.

1.3.4. Instandhouding accommodaties

In dit scenario blijft de huidige accommodatie van NOVEAS behouden in plaats van nieuwbouw. Daarmee blijven de gedane verduurzamingsmaatregelen (door gemeente en vereniging) van waarde.

1.4. Dit scenario behoudt ruimte voor multifunctioneel gebruik

Voor alle velden geldt dat deze in principe beschikbaar zijn voor andere gebruikers als de hoofdgebruiker er geen gebruik van maakt. Door veld 2 van MHC echter als geheel te behouden, in plaats van te halveren of te voorzien van extra potten en belijning (overige scenario's), is deze voor meerdere partijen gemakkelijker te gebruiken.

1.5. Dit scenario wordt gedragen door de gebruikers

Zowel MHC als NOVEAS hebben afzonderlijk hun voorkeur uitgesproken voor scenario 1. De voorkeur van Kwispel lag bij de scenario's waarbij het huidige gehele natuurgrasveld ter haar beschikking was. Echter met het alternatief dat geboden en onderzocht wordt, kan zij instemmen. Tijdens een gezamenlijk overleg op woensdag 20 maart 2024 is het ontwikkelingsonderzoek kort doorlopen, zijn de uitkomsten van de variantenstudie gedeeld en is uitgesproken verder te gaan met scenario 1.

1.6. Dit scenario is financieel verantwoord

1.6.1. Het beschikbare budget wordt aangewend voor noodzakelijke maatregelen

1.6.1.1. Revitalisatie veld 2 MHC volstaat

In plaats van de geplande renovatie van de toplaag blijkt revitalisatie van dit veld voldoende.

1.6.1.2. Uitbreiding capaciteit NOVEAS is nodig

De raad heeft met de vaststelling van de visie op het beheer en onderhoud sportvelden besloten dat de gemeente voorziet in uitbreiding van de capaciteit op gemeentelijke sportaccommodaties als dit nodig blijkt.

1.6.2. Door gelijktijdige aanpak worden kosten bespaard

1.6.2.1. Er is mogelijk aanbestedingsvoordeel

De aanleg van beide velden vereist specialistisch werk waarmee zwaar materieel gepaard gaat. Door de werkzaamheden in één opdracht weg te zetten kan eenmalige inzet hiervan efficiencyvoordeel opleveren voor de uitvoerende partij met de verwachting dat goedkoper wordt geoffreerd.

1.6.2.2. Bij spreiding over meerdere jaren neemt het risico op hogere kosten toe

De afgelopen jaren zien we een stijging van de kosten van grondstoffen en personeel.

Kanttekeningen en risico's

1.1.3. Financiële ondersteuning van de hondenschool is niet een gemeentelijke taak.

Kwispel is een hondenschool zonder winstoogmerk. Zij betaalt evenals andere gebruikers van de gemeentelijke sportvelden een gebruikersvergoeding. Daarmee moet ook zij kunnen rekenen op een goed onderhouden voorziening. Net als andere (sport)verenigingen draagt ook zij bij aan het bewegen en ontmoeten. Met onder andere de verplaatsing van de opslag wordt de vereniging geconfronteerd met onvoorziene kosten die zij niet kan dragen.

1.2.2. De aanlegkosten van een innovatief waterloos veld zijn hoger dan een zandingestrooid veld.

Ten opzichte van de raming voor het zand ingestrooid veld wordt in dit plan uitgegaan van hogere kosten voor een innovatief waterloos veld. De beheerskosten zijn echter lager dan die voor een (semi)waterveld, wat tot nu toe als meest gewenst werd gezien. Met het oog op schaarser wordend water, de ontwikkeling binnen de hockey en de verwachte gebruiksvriendelijkheid heeft een innovatief veld de voorkeur. Ten opzichte van een zandingestrooid veld, is de sporttechnische beleving van een innovatief waterloos veld beter. Daarnaast wordt vanuit de bond steeds meer focus gelegd op dit type velden.

1.2.2 Er is nog weinig (gebruiks)ervaring met een dergelijk veld

Een innovatief waterloos veld is nieuw. We weten dus niet precies hoe de kunstgrasmat zich op de langere termijn houdt. We zien dat de ontwikkeling van velden snel gaat, juist omdat er een groeiende behoefte is aan een alternatief voor watervelden. Met realisatie in 2025 menen we op een goed moment in deze ontwikkeling in te kunnen stappen. Dit in samenwerking met en mede op basis van de ervaring van MHC.

1.3.2. Revitalisatie veld 2 stelt renovatie uit of af

Door veld 2 te revitaliseren wordt renovatie in ieder geval uitgesteld. Desalniettemin kan het veld met de voorgestelde maatregel volgens norm gebruikt worden door MHC. Daarmee is het een geborgde uitwijkmogelijkheid voor trainingen en/of wedstrijden voor de vereniging. Voor nu is revitalisatie kortom voldoende. Of en zo ja, wanneer renovatie alsnog nodig is, hangt af van het verdere gebruik en de groei van MHC.

1.6.1.2. Een combinatie van kunstgras korfbal en hockey is mogelijk op veld 2

De ondergrond van veld 2 is geschikt voor zowel korfbal als hockey. Daarmee is gecombineerd gebruik mogelijk. Er is de mogelijkheid om het veld naast hockeybelijning te voorzien van korfbalbelijning. Ook is het opknippen van het veld in een pupillenhockeyveld en een korfbalveld mogelijk. Deze alternatieven maken de aanleg van een nieuw kunstgrasveld op de huidige locatie van NOVEAS en verplaatsen Kwispel overbodig.

Beide opties zijn onderzocht en besproken met MHC en NOVEAS. Hoewel binnen deze opties wordt voldaan aan de huidige capaciteitsbehoefte van de verenigingen, hebben geen van deze opties bij hen de voorkeur. Dat heeft te maken met de op afstand zijnde kleed- en kantineaccommodatie en de al gedane – en op handen zijnde investeringen hierin (NOVEAS), het wederom gecombineerde gebruik en daarmee afstemming van trainingen en wedstrijden (NOVEAS). MHC ziet het opknippen van veld 2 als het definitief kwijtraken van een (half)veld (en daarmee beperking in groeimogelijkheden) en haalt ook de benodigde afstemming aan als beperking t.o.v. de huidige situatie.

Duurzaamheid en social return

Bij de renovatie van veld 1 wordt vanwege steeds schaarser worden (grond)water niet gekozen voor een semi(waterveld). Na einde levensduur van het gerenoveerde veld is recycling van de top laag mogelijk. Revitalisatie van veld 2 voldoet; daarmee hoeven geen onnodige grondstoffen worden verwerkt of aangevoerd. Bij de uitvoering wordt in overleg met de gebruikers, uitgegaan van duurzame LEDverlichting. De huidige korfbal accommodatie blijft behouden waarmee de gedane verduurzamingsmaatregelen (door zowel gemeente als vereniging) hun waarde houden.

Financiële toelichting

Het totaalvoorstel vraagt een budget van (excl. btw)	€ 985.000
Voor de renovatie van de hockeyvelden is een budget beschikbaar van	€ 685.000
Voor de geraamde verlichting binnen dit scenario kan geput worden uit het budget verduurzaming en privatisering veldverlichting,	€ 30.000
Aanvullend benodigd budget	€ 270.000

Toelichting

Door te kiezen voor revitalisatie van hockeyveld 2 in plaats van renovatie, hoeft het beschikbare budget hiervoor niet volledig te worden aangesproken. In plaats van dit restant terug te laten vloeien (zoals eerder de financiële meevaller van € 220.000 bij renovatie van de atletiekbaan in 2023), kunnen we door het 'restant' aan te vullen met een extra krediet, het geheel toekomstbestendig invullen. Bovendien denken we door gezamenlijke aanpak, aanbesteding en uitvoering winst te behalen in zowel financiële zin als in beperking van de overlast.

Consequenties

De financiële consequenties van de investering van € 985.000 zijn deels incidenteel en deels structureel. Structureel betekent het voor de jaren 2025 tot en met 2028 een jaarlast van € 88.426, € 86.580, € 84.733 en € 82.887. Incidenteel betekent het een last van € 107.520 in 2025. Hier tegenover staat de vrijval aan kapitaallasten van de bestaande investering in hockeyvelden voor € 685.000. De jaarlast die momenteel begroot staat bedraagt voor de jaren 2025 tot en met 2028 resp. € 49.813, € 50.606, € 50.149 en € 49.693. Per saldo ontstaat er dus een tekort voor de jaren 2025 tot en met 2028 van € 38.613, € 35.974, € 34.584 en € 33.194. Incidenteel ontstaat er dus een last van € 107.520 in 2025. Hier tegenover staat dat er nog een eenmalig budget beschikbaar is binnen het budget voor verduurzaming veldverlichting van € 30.000. Per saldo is er dus een eenmalig nadeel van € 77.520 in 2025.

Communicatie en participatie

In aanloop naar dit voorstel is met regelmaat zowel afzonderlijk als gezamenlijk gesproken met de betrokken verenigingen. We zetten deze werkwijze voort in de voorbereiding naar en tijdens de uitvoering. De verenigingen worden weer benaderd wanneer de technische uitwerking van het project (realisatie voorkeursvoorstel) gaat plaatsvinden.

Uitvoering en planning

Bij positief besluit na integrale afweging binnen de perspectiefnota, gaan we uit van deze planning:

In 2024 worden de renovatie van veld 1 en de revitalisatie van veld 2 in samenwerking met MHC en met ondersteuning van PLANNingenieurs voorbereid. Ook de voorbereiding voor het korfbalkunstgrasveld wordt met de vereniging, NOVEAS, opgepakt. Aanbesteding van deze klussen vindt eind 2024/begin 2025 plaats. Met Kwispel worden afspraken gemaakt over de aanschaf van nieuwe materialen en het onderbrengen ervan.

Daadwerkelijke uitvoering start in de zomerperiode 2025, zodat de velden bij aanvang van het nieuwe sportseizoen weer (2025- 2026) beschikbaar zijn en er sprake is van maar één aaneengesloten periode van mogelijke overlast door werkzaamheden.

Is het besluit openbaar?

Ja

Besluit

Het college legt het volgende voor aan de gemeenteraad:

1. Kennis te nemen van het voornemen om de sportvelden (hockey, korfbal en hondenschool) volgens scenario 1 in te richten waarmee een investering is gemoeid van € 985.000.

2. Het beschikbaar stellen van dit bedrag en de financiële consequenties die hieruit voortvloeien integraal af te wegen tijdens de behandeling van de Perspectiefnota 2024-2028, waarbij een deel van dit bedrag reeds aanwezig is, namelijk:

€ 685.000 voor de renovatie van de hockeyvelden;
€ 30.000 voor verduurzaming veldverlichting.